

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Рев-07-001 055
Бања Лука, 29.4.2009. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као предсједника вијећа, Драгослава Лукића и Јанка Нинића као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца Фонда ... РС, БЛ, Филијала Д, Улица ..., кога заступа директор и законски заступник Н.З., а њега заступа пуномоћник Г.С., против туженог ГП А. Д. У. Ш., у стечају, Ш., Улица ..., кога заступа стечајни управник Л.Ђ., дипл. ецц., а њега заступа пуномоћник Г.Б., адвокат, Ш., ради утврђења стечајног потраживања, одлучујући о ревизији тужиоца против пресуде Окружног суда у Добоју број 013-0-Пж-07-000 097 од 11.9.2007. године, на сједници одржаној 29.4.2009. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Тужилац се одбија са захтјевом за накнаду парничних трошкова насталих у поступку поводом ревизије.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Добоју број ПС-334/05 од 30.10.2006. године одбијен је тужилац Фонд ... РС, БЛ, Филијала Д. (у даљем тексту: тужилац) с тужбеним захтјевом којим је тражио да се утврди да је основано његово потраживање као стечајног повјериоца над туженим А. Д. У. Ш., у стечају, Ш. (у даљем тексту: тужени) на име главног дуга у износу од 264.053, 32 КМ, са законском затезном каматом од 16.7.2004. године до исплате, као и да му накнади парничне трошкове у износу од 2.000,00 КМ, те да се утврђено потраживање уврсти у општи исплати ред и изврши исправка табеле потраживања уношењем утврђеног дуга.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Добоју број 013-0-ПЖ-07-000 097 од 11.9.2007. године жалба тужиоца је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужилац ревизијом побија другостепену пресуду због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се та пресуда преиначи тако што би се удовољило тужбеном захтјеву а тужени

обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка “увећане за трошкове ревизије“.

Одговор на ревизију није поднесен.

Тужбеним захтјевом се тражи утврђење основаности тужиоачевог потраживања, као стечајног повјериоца према туженом као стечајном дужнику, ближе назначено у изреци првостепене пресуде, са законским затезним каматама од утужења до исплате, а затим уврштавање тог потраживања у општи исплатни ред и исправка табеле потраживања уношењем утврђеног дуга, уз накнаду парничних трошкова.

Над туженим је, према утврђеном чињеничном стању, рјешењем Основног суда у Добоју број СТ. 137/03 од 15.4.2004. године отворен стечајни поступак. Тужилац је у том поступку пријавио спорно потраживање у износу од 264.053,32 КМ по основу обрачунатих а неуплаћених доприноса за здравствено осигурање са законском камтом. Стечајни управник туженог је на испитном рочишту дана 17.6.2005. године то потраживање оспорио како у односу на главни дуг, тако и у погледу споредних тражења, након чега је тужилац благовремено поднио тужбу првостепеном суду дана 6.7.2004. године. Спорно потраживање односи се на период од 1.1.2001. године до 15.4.2004. године.

Првостепени суд је, по проведеном поступку, оцијенио да тужилац доказима које је извео, није доказао основаност и висину спорног потраживања, како у погледу главног дуга тако и у погледу обрачунате камате тј. да је обрачун доприноса вршен на исплаћене плате с обзиром на одредбе члана 54. Закона о здравственом осигурању (“Службени гласник РС” бр. 18/99, 51/01, 70/01 и 51/03, у даљем тексту : ЗЗО) у вези са члановима 8. и 13. Закона о доприносима (“Службени гласник РС” бр. 51/01 и 96/03, у даљем тексту: ЗД). Првостепени суд приговор недостатка активне легитимације није прихватио, јер да је тужилац као правно лице уписан у регистар код Основног суда у Бањој Луци. Првостепени суд налази да је тужилац неосновано засновао своје потраживање на записнику о извршеној контроли правилности обрачуна и уплате доприноса за здравствено осигурање, као и прегледу уплате за здравствено осигурање, па да суд није могао закључити да лу су ти доприноси сачињени у складу са чланом 8. Закона о доприносима, тј. да ли је обрачун вршен на правилно утврђену основицу. У том смислу, ниједним доказом није утврђено да ли је тужени и у којем износу исплатио плате радницима у наведеном периоду. Да сачињени записник и преглед обрачуна и уплата није доказ да је плата на коју је вршен обрачун и исплаћена, те да није утврђен дан када је исплата по појединим мјесецима радницима туженог вршена по основу плате за спорни период, произлази из исказа свједока Л.Ђ. у својству стечајног управника. Анализирајући исказе свједока Л.Ђ., Н.М. и Д.М., суд јер закључио да радницима туженог нису овјераване здравствене књижице у спорном периоду, осим у појединачним случајевима када је тужилац сносио трошкове лијечења, што указује на чињницу да исти није пружао услуге, а потражује ретроактивно накнаду. Стога је првостепени суд одбио тужбени захтјев као неоснован.

Другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правне ставове првостепеног суда, па је жалбу тужиоца одбио и првостепену пресуду потврдио.

Схватања нижестепених судова су правилна.

Чланом 54. став 1. ЗЗО је прописано да се основица и стопе за обрачун обавезног доприноса за здравствено осигурање утврђују Законом о доприносима. Према члану 8. став 1. тачка 1. ЗД основица доприноса поред осталог је и „нето плата и све накнаде које послодавац исплаћује у складу са уговором о раду, колективним уговором и правилником о раду а на које се плаћа порез на лична примања. По одредби става 2. члана 13. ЗД „доприноси се обрачунавају и плаћају на дан кад је исплата извршена“.

Обавеза туженог на плаћање доприноса за здравствено осигурање настала је, према томе, на дан када је он извршио исплате нето плата и накнада својим радницима, на које се износе плаћају доприноси. Стога је, а како правилно закључују нижестепени судови, за разрешење предмета спора било потребно утврдити да ли је тужени у спорном периоду од 1.1 2001. године до 15.4.2004. године и у којим износима својим радницима извршио исплате нето плата и других накнада, као основице за обрачун доприноса за здравствено осигурање. Примјеном одговарајуће стопе доприноса за здравствено осигурање на ту основицу, утврдила би се и обавеза туженог према тужиоцу за плаћање доприноса, а евентуално обрачунала и законска затезна камата ако је дошло до задоцњења са исплатом.

Тужилац је у списе предмета доставио фотокопије рачуна и извјештаја из којих проилази да је једном броју радника туженог признао издатке по основу здравственог осигурања. Међутим, и тужени је доставио фотокопију списка својих радника (око 70) са њиховим потписима којима тужилац није вршио овјеравање здравствених књижица у периоду од 1999. године до 2004. године, ради чега им је било „онемогућено коришћење здравствених услуга“. Само на основу ових доказа, нижестепени судови су правилно закључили да тужилац није доказао да је тужени у спорном периоду својим радницима вршио исплате плата и других примања, а тиме ни износе на име доприноса за здравствено осигурање, који му се плаћају по основу наведеног закона, а што је била његова обавеза у смислу одредбе члана 7. став 1. и члана 123. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 58/03, 85/03, 74/05 и 63/07, у даљем тексту: ЗПП). С обзиром да тужилац није доказао да је тужени својим радницима извршио исплате плата и других примања по основу уговора о раду, стога се ни доприноси на име здравственог осигурања нису могли уплатити у корист тужиоца. Нижестепени судови су, из тих разлога, оправдано одбили тужиоца с тужбеним захтјевом.

У вези ревизионих навода тужиоца, потребно је указати на сљедеће:

1. Нижестепени судови нису, по становишту овог суда, погрешно примјенили члан 8. ЗПП. У том смислу, нетачна је констатација у ревизији да

нижестепени судови “нису прихватили као доказ” записник тужиоца број 02/6-76-78/04 од 26.5.2004. године о извршеној контроли правилности обрачуна и уплате доприноса за здравствено осигурање, као и преглед уплате за здравствено осигурање. Наиме, тај доказ, који је био предмет оцјене првостепеног суда, сам по себи не значи да је плата на коју је вршен обрачун и исплаћена, да је утврђен дан када је исплата по појединим мјесецима радницима вршена по основу плате за спорни период, те да је обрачун вршен на правилно утврђену основицу (члан 8. ЗД). У том смислу, ниједним доказом није утврђено да ли је тужени и у којем износу исплатио плате радницима у наведеном периоду, јер према одредби члана 8. став 1. тачка 1. ЗД основица доприноса поред осталог је и „нето плата и све накнаде које послодавац исплаћује у складу са уговором о раду, колективним уговором и правилником о раду а на које се плаћа порез на лична примања, а по одредби става 2. члана 13. ЗД „доприноси се обрачунавају и плаћају на дан кад је исплата извршена“.

2. Рјешење П.у. РС број 01/0104-72-29/04 од 10.5.2004. године није од утицаја на исход наведеног поступка, јер се не ради о потраживању тужиоца, па је неоснован његов ревизиони навод да му је требало признати износ потраживања на име доприноса који је утврдио тај орган.

3. Допринос за здравствено осигурање не може се сматрати порезом у смислу члана 4. Закона о Пореској управи („Службени гласник РС“ број 51/01 и 74/04), него се ради о једном виду обавезног доприноса којим се обезбјеђују средства за финансирање здравственог осигурања, који је приход тужиоца (чланови 1. до 3. ЗД). Стоје наводи ревизије да је то „потраживање... принудно и неповратно и не даје се у замјену за одређену робу и услугу“. Ипак, треба имати у виду да обим и висина тог потраживања нису у овој парници утврђени, што произилази из напријед реченог.

4. Пошто није утврђена основаност главног потраживања тужиоца не припада му ни законска затезна камата као акцесорна обавеза дужника, овдје туженог, у смислу члана 277. став 1. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ број 29/78, 39/85, 45/89 и 57/89 и „Службени гласник РС“ број 17/93).

Из изложеног произилази да нижестепене пресуде немају недостатака на које указује ревидент, односно на које овај суд пази по службеној дужности. Сходно томе, ревизија тужиоца је одбијена као неоснована (члан 248. у вези са чланом 241. ЗПП).

Тужилац није успио с тужбеним захтјевом, па му не припада право на накнаду парничних трошкова, као ни трошкова поступка по ревизији (члан 397. став 1. у вези са чланом 386. став 1. ЗПП). Из тих разлога одлучено је као у ставу 2. изреке ове пресуде.

Предсједник вијећа
Петар Бајић